

Beck Eszter STUPOR MUNDI

Az ébresztőórát mindig az ötödik kerregés után kell leállítani. Az öt páratlan szám.

Fél hét van.

Kerr-kerr-kerr-kerr-kerr.

A zaj ugyan idegesítő, de három kerregés kell, hogy teljesen felébredjen (a három is páratlan szám), és még kettő, hogy az óra tegye a dolgát, hiszen nem szabad *túl hamar* megnyomni a gombot.

Boldi szereti a páratlan számokat.

Anya és Apa sietnek, készülődnek.

Reggeli.

A melegszendvics egy négyszög, két egyenlő szárú háromszögre osztva. A parizer és a megpirult kenyér íze megnyugtatóan ismerős.

Anya és Apa beszélnek. Ha ügyesen manőverezik az ember, el tud hajolni a hangok előtt.

Nem mindig sikerül.

„...a bankba...” „...tekezet az irodá...” „...kívül is sok dolg...” „...ted a tornazsákodat?”

„...tornazsákodat?”

„...zsákodat?”

A mondatfoszlány ide-oda pattog a szobában.

Boldi akkurátusan csámcsog, fél kezével gyengéden ütlegeli magát.

„Bol-di!!! Hahó! Eltette a tornazsákodat?”

Tornazsák. Vajon eltette-e.

Igen, bólint. Az egyenlő szárú háromszögeket már el is tüntette a tányérról.

Fél nyolc.

Apa kocsija nagy. Mint egy hajó.

Anya ötévente cseréli az autóját, Apa háromévente. A-Utó, nem „antó”! Jó.

Hatalmas a forgalom. Apa rutinosan, szinte oda se figyelve vezeti az an.... autót a szűk, kisvárosi utcákon.

A zebrán gyerekek sietnek át, hátukon iskolatáska.

Az iskolában tanulni kell és betartani a szabályokat.

Boldi mindkét keze a levegőben repdes, fogsorát összeszorítva lefelé néz. Ütlegeli a mellkasát.

Hamar odaérnek.

Ezt az adag csapkodást még be kell fejeznie, mielőtt kiszáll.

„Boldi, hagyd abba!” Apa szigorú. „Na szia, ügyes légy!”

Jó, szia.

Háromnegyed nyolc.

8/A osztály.

Mint egy méhkas.

Hangok hangok hátán. Némelyik csúnya. A fiúk rondán beszélnek egymással.

Őt nemigen veszik észre. Ez nagyon jól van így.

„Na mi van, te csicska?”

Csicska. Csicska. Csics-ka. A szó mérleghintázik az agyában.

Matek. Hella néni még nincs itt.

Előpakolás.

Könyv – füzet – leckeüzet – tolltartó.

Hella néni első osztály óta ül mellette és segít neki.

Nem igazi tanárnéni.

Van még pár perc csengetésig. Gyorsan ki a folyosóra meg a mosdóba.

Zaj, visszhang. Zaj-zaj, visszhang-visszhang.

Lepillant a karzatról az aulába. Tele van kicsikkel; most hozzák őket a szüleik.

Az emberek furcsák felülnézetből. Felülnézetből is.

Harminc lépés a karzat mentén, az tizenkilenc csapás a korláton. Bong! Bong! Bong! Jó hangja van, mert üreges vas.

Innen aztán ügetés, a folyosón nincs semmi, csak amorf embertömeg.

Boldi görcsösen leszegi a fejét, fenekét jobb kezével csapkodva galoppozik a mosdóig.

Nyolc óra van, becsöngettek.

A tanár érkezéséig kint lehet a folyosón. (Bent még mindig nagy a ricsaj, a tanárok meg állandóan késnek.)

Zsuzsa néni, a matektanár.

Osztály, vigyázz.

Boldi megáll a helyén (leghátul, mert magas, meg ő *másmilyen*), egyik kezével a másikat markolássza. Arca torz.

Leülés. Nagyon hosszú lesz ez a nap. Nagyon hosszú minden nap, amit az iskolában tölt.

Ha a tolltartót az előtte ülő gyerek széktámlájával egy vonalba igazítja, az remek. Még nem... Most sem... Csak pár centit kell még... Most jó.

Törtet szorzunk törttel. A fenébe, már el is kezdték. Mit kell írni? Hányadik óra van?

Boldi ügyetlen mozdulatokkal lapozza a füzetét.

22. óra.

A tábláról kell másolni. Zsuzsa néni kapkodva, rondán ír, meg a villany is ég; fénylik a tábla.

Végre befut Hella néni.

Mint mindig, most is gyorsan akar sokat mondani. Suttog.

„Szia, Boldikám, mi újság? Jól vagy? Hol a rádirod? Látom, azt nem jó helyre írtad. Nincs meleged? Vedd le azt a pulóvert!”

Néha érti őt Hella néni, néha nem. Mégis jobban érti, mint mások.

A számlálót a számlálóval.

Hella néni szereti őt. Sokszor mondja is.

A szeretet a gyűlölet ellentéte. Az ember azt szereti, akit nem utál.

Boldi szereti a rántott csirkét, például.

A nevezőt a nevezővel.

„Boldi, hagyj ki egy sort!” Jóóvan, tudja! Rácsap az asztalra; hagyja már őt békén! Így is alig tudja követni az anyagot.

„Boldizsár, ha én szépen szólok hozzád...” – Hella néni hangja most suhint. Szinte némán kiabál.

JÓL VAN, NE MÁR!

Hella néni ráhagyja.

Mennyi van még hátra? Hella néni mutatja az időt a telefonján.

Boldi nem ismeri az analóg órát.

A gyerekek zsiszsegnek, Zsuzsa néni ingerült.

„Jövő órán röpdolgozat!” Hella néni beírja a leckefüzetbe.

Kicsöngetnek.

Irány az aula. Az óráközi szüneteket mindig itt tölti.

Kedvenc helye az az öt lépcsőfok, ami az alsós termekhez vezet.

Fel és le. Fel és le. Fel és le.

Fel, le. Fel, le.

Boldi szeret oda-vissza járkálni. Mozgása koordinálatlan, arca felismerhetetlen, keze repked, vagy magát csapkodja. Körülötte jönnek-mennek a gyerekek. Számára nem léteznek.

Fel, le.

Fel.

Le.

Meg kéne nézni, mi lesz az ebéd. Mindennap ilyenkor szokta.

Ebédlőajtó, heti menü.

Csirkemellcsíkok jóasszony módra. Petrezselymes rizs. Mi az a *jóasszony módra*?

Roszasszony módra is csinálnak csirkemellet?

Ha jóasszony, ha rosszasszony, a csirkemell csak panírozva jó. A „valamilyen módra” gyanús. Trutymó, amit ő nem eszik meg.

Boldi nem szereti az olyan ételt, aminek felismerhetetlenek a hozzávalói. Vagy tocsog a lében.

Szerencse, hogy Anya mindig csomagol egy plusz szendvicset, meg valami sütit.

Kilenc óra. Földrajz. Zsanett néni tanítja, az osztályfőnök.

Németország ipara. Vasérc. *Sasérc*.

Sasérc! Boldi megőrül a maga kitalálta szónak, csendesen vihog.

Hella néni mosolyog. „Min nevensz?”

Azonnal elkomolyodik. Semmin.

„Hogy lehet a semmin nevetni?”

Boldi arcát kaján vigyor önti el. Hát így. Ahogy most csinálja.

Ismét vihog. Hella néni nem firtatja tovább.

Vasérc, sasérc, menj el a sasért.

Sasérc, vasérc, menj el a vasért.

Németország ipara fejlett, valóságos ipari nagyhatalom.

Apa tavalý – egy megbízatás miatt – kiment Hamburgba. Tizennégy órát vezetett oda, és tizennégy órát vezetett

vissza.

(Vasérc, sasérc.)

Az emberek vajon mindenhol ugyanolyan észrevehetetlenek, mint itt? Annyira egyformák. Többnyire idegesítőek. Mint az a nő, aki a szomszédjuk. Mindig *vinnyog*. Úgy nevezi őt, hogy kutyafülű. Emiatt naponta többször is megnézi magát a tükörben, nincs-e kutyafüle. Nincs, de nem igazán érti, akkor minek mondja a vinnyogós, hogy van.

Boldinak nehéz értelmezni a metaforákat és az átvitt értelmű kifejezéseket.

De fejlődik.

Már legtöbbször felismeri a szóképeket, az incselkedést és a becézést. Nagy nehezen elfogadta, hogy az „édes bogaram” nem azt jelenti, hogy ő egy cukorízű rovar. Belenyugodott, hogy ha azt hallja; „dobd ide a radírt”, neki nem kell szó szerint odavágnia. (Ezt sok szidás árán tanulta meg.)

A kutyafülben még bizonytalan.

(Vasérc, sasérc, sertés fasért.)

Megint vihog.

„Olyan rossz, hogy nem mondod el, min nevensz.” Hella néni szomorú arcot vág.

A fasérttől hirtelen megéhezett. Mennyi az idő?

Hella néni telefonja után nyúl, maga felé fordítja. Még tíz perc, aztán ehet.

Zsanett néni mondott most egy jó németországos történetet.

Anya szendvicset rakott el, meg Brumi szeletet.

Zsanett néni nagyon vicces.

Rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrriiiiiing! Na végre.

„Boldikám, tízóráizz, de előbb pákken-pákken!” Hella néni mindig így beszél.

Háromnegyed tíz.

Boldi ritmusra rág. *Va-sérc, sa-sérc, menj el sa-sért.*

A helyesírás osztályzása alól fel van mentve.

Kornél elfut mögötte, kicsit meglöki a székét. „Bocsi!” – rikkantja.

Hmmmhm, válaszolja Boldi.

Va-sérc, sa-sérc. Ha szerencséje van, az utolsó négy falatot a „menj el sa-sért” ütemére pontosan be tudja osztani.

Aula.

Hella néni nem messze tőle tárgyal egy másik tanárnénivel. Boldiról.

„Én vagyok a szeme, a füle – a *szenzora*, érted?”

Boldi ütemesen veri az egyik ülőpad támláját. Az arra járó gyerekeknek már fel se tűnik.

„Az Asperger-szindróma egyik tünete.... igen.... Ő önmagán belül létezik leginkább. Addig van *otthon*, amíg nem kell a külvilág felé megnyilvánulnia. Számára az egész világ *terra incognita*.”

Vasérc, fasért. Jóasszony módra. Két óra még az ebédig.

„Nézd csak meg az arcát, most például... Ki tudja, mire gondolhat.”

Fosérc.

Boldi hangosan felvihog. Fosérc! Eddig ez a legjobb.

„Látod? Most meg nevet. Soha nem mondja el, min.... Nem, nem szeret kontaktust teremteni. Egyáltalán. Hát, igen... Mert az autizmus... Biztos te is észrevetted már, hogy amikor a...”

Hamburgnak nagy kikötője van. Köln közel van a francia határhoz. Az Európai Unión belül nem kell útlevel.

„...nagyon naiv ráadásul. Mint egy kisgyerek. Érzelmileg nehezen megközelíthető. Szinte lehetetlen hatni rá. Emiatt is volt érdekes vállalkozás ez az integrációs program, hogy az általános iskolában, társas közegben...”

Fosérc.

„.... és tudod, abba belegondolni, hogy az ő világa soha nem találkozik a külső világgal, elég ijesztő, ja. Neki viszont muszáj a komfortzónáján belül maradnia. Máskülönben elveszik. Mintha letenné valaki egy sivatag közepén...”

Tíz óra van. Csöngetnek. Futás fel, a terembe.

Boldi hirtelen feszültté válik, nem tudja, miért. Lábát görcsösen csapkodva masíroz fel a lépcsőn.

Gyűlöli, ha róla beszélnek.

Történelem, Kriszti nénivel.

Második világháború. Rommel, a „sivatagi róka”.

Sivatag... „Mintha letenné valaki egy sivatag közepén.” A sivatag sivár.

Boldi imádja a történelmet. A kedvenc tantárgya.

Hella néni nincs bent, biztos máshol van dolga. Angolt tanít. Nemcsak neki, hanem Gábornak is. Gábor *olyasmi*, mint ő. Szoktak találkozni a *fejlesztőben*.

EI-Alamein.

A háborúban sokan meghalnak.

A halál az élet vége, mert megáll az ember szíve.

Boldi nagyon figyel Kriszti néni magyarázatára. Lefelé fordítja a fejét, bal kezével a jobbot szorongatja. Ha kérdés van, azonnal jelentkezik, hogy válaszoljon.

„Ügyes vagy, Boldikám, megdicsérek.”

Az öregek is meghalnak; biztosan az ő nagymamáinak is nemsokára megáll a szíve.

Kutyafülű. Fosérc.

Komfortzóna. Hol lehet az a komfortzóna, amiről Hella néni beszélt?

Kezd fáradni, egyre nehezebben koncentrálni.

Besurran Hella néni, itt hagyott valamit. A tolltartóját.

Kimentében megsimogatja Boldi fejét. Ő elrántja. Ki nem állhatja, ha megérintik.

Átkaroló hadművelet a brit csapatok ellen.

Alig tudta Hella néniit leszoktatni az ölelgetésről. A szeretet kényelmetlen.

Vázlatírás. Kriszti néni hadar. Nyikorog a kréta a táblán.

„Boldi, lemaradtál?” A gyerekek türelmetlenül zúgolódnak. Meg se hallja.

Kriszti néni szívesen mesél érdekességeket a tananyaggal kapcsolatban.

A háború borzalmai. Jeltelen sírokba temették az embereket. Apákat, férjeket, testvéreket vesztek el lányok, asszonyok.

Fosérc, fasért. Ez már unalmas.

Hozzánk legközelebb a délszláv háború zajlott, történelmi távlatból szemlélve nem is olyan régen.

Ebédre kakaós kalács van a szendvicshez.

Kriszta néni furán beszél, megváltozott a hangja. „Szörnyű dolgok történnek egy háborúban. Kívánjuk, hogy itt sose legyen” – mondja.

Az osztályban szokatlan csend van.

Boldi koncentrál. Ha a tolltartóját az előtte ülő fiú székének támlájával egy vonalba tudja igazítani, az remek.

Sikerült. Minden rendben.

Mindjárt háromnegyed tizenegy.

kép | K.K. DePaul, lensculture.com